

011101-2

Hermeneutika, která si sama rozumí a kontroluje své eventuální závislosti na některých nevyslovených (nebo třeba i vyslovených) předpokladech, a která si zejména ukládá opatrný odstup od zatíženosti substanciální metafyzikou, si musí pochopitelně klást otázku, jak se vlastně může setkat v textech nebo uměleckých dílech atd. atd. s tím, co v nich „není“. Této otázce nesmí ovšem oktrojovat trvalost a neměnnost toho, co tam „není“, aby tak přece jen zachránila „jsoucnost“ jakéhosi odlišného typu. To, co v textu, v díle nebo i ve skutečnosti (jakéhokoli druhu!) vskutku není, nemůže „perspektivisticky“ chápat přece jen jako „jsoucí“, byť pouze budoucnostně nebo spíše minulostně: ještě není, ale bude – už není, ale bylo. Jde o celý obrovský vesmír toho, to nebylo, ale být mohlo, a o celý obrovský vesmír toho, co by mohlo (a dokonce možná mělo) být, ale (asi) nebude. Univerzálnost hermeneutického přístupu znamená ustavičné rozšiřování pletiva vztahů, vedoucích k dalším a dalším kontextům, ustavičné posouvání horizontů, a to nejen v rámci jsoucn: hranice jsoucího musí být překročeny, abychom mohli správně pochopit a posoudit samo jsoucí.

(Praha, 011101-2.)